

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^{ης} Συνεδρίασης Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ, 21.10.2020

Στις 21.10.2020 συνεδρίασε για 9^η φορά η Συντονιστική Επιτροπή για την κατάρτιση και υλοποίηση του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής κ. Μουσουρούλης, ο ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ κ. Σκάλλκος, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Κασαπίδης, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Νίκας, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ Α.Ε κ. Στάσης, ο ΓΓ Συντονισμού κ. Κοντογεώργης, η ΕΓ Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΚΤ κα Δανδόλου, ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Λαμπρόπουλος, η Διευθύνουσα Σύμβουλος της ΕΕΣΥΠ κα Αικατερινάρη και ο Πρόεδρος του ΚΕΠΕ κ. Λιαργκόβας.

Κατόπιν της έγκρισης της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε εισαγωγικά τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής σχετικά με:

- α) επικείμενη εισήγησή του στην Κυβερνητική Επιτροπή σχετικά με την αναγκαιότητα διεύρυνσης των οργάνων διακυβέρνησης, ενόψει της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΔΑ, 2021-2027, προκειμένου να καλύπτουν και το αντικείμενο του σχεδιασμού και της εφαρμογής του Εδαφικού Σχεδίου Νήσων Αιγαίου και Κρήτης,
- β) την αναγκαιότητα συμμετοχής στις συνεδριάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής του ΓΓ Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων κ. Μπαγινέτα, της ΕΓ ΕΚΤ κα Δανδόλου και του ΕΓ ΕΤΠΑ κ. Ζερβού,
- γ) την απόσπαση του κ. Ν. Κλενιάτη, στελέχους της Γενικής Διεύθυνσης Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG REFORM), ο οποίος ανέλαβε τον συντονισμό των εργασιών της Τεχνικής Γραμματείας ΣΔΑΜ,
- δ) τη λειτουργία πέντε Ομάδων Εργασίας οι οποίες υποστηρίζουν τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του ΣΔΑΜ (Τεχνική Επιτροπή ΣΔΑΜ, Επιτροπή Νομικών Εμπειρογνομώνων, Επιτροπή Ορυκτών Πρώτων Υλών, Ομάδα Διοίκησης Έργου Χωροταξικού Σχεδιασμού, Ομάδα Διοίκησης Έργου Ψηφιακού Μετασχηματισμού, Ομάδα Διοίκησης Έργου Κρατικών Ενισχύσεων),
- ε) την αναδιοργάνωση και εξειδίκευση του αντικειμένου της Τεχνικής Επιτροπής ΣΔΑΜ σε αντιστοιχία με τους πυλώνες ανάπτυξης του ΣΔΑΜ και την αναμενόμενη από τον Πρόεδρο της Επιτροπής κ. Θεοδουλίδη σχετική με το θέμα πρόταση.

Ακολούθως, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε στα αιτήματα όμορων δήμων ή περιφερειακών ενοτήτων οι οποίοι λόγω γεινίασης με περιοχές ΣΔΑΜ θα ήθελαν να τύχουν όμοιας μεταχείρισης με αυτές. Ο κ. Μουσουρούλης διευκρίνισε ότι μέσω του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης δεν υφίσταται επιλεξιμότητα χρηματοδότησης για γεινιάζουσες περιοχές και πως οι ανάγκες εξισορρόπησης θα πρέπει να καλυφθούν από τα ΠΕΠ ή από άλλους χρηματοδοτικά προγράμματα και πόρους.

Αναφορικά με το Master Plan ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι τέθηκε από τον Πρόεδρο της Κυβερνητικής Επιτροπής Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Χατζηδάκη, σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση έως τις 10 Νοεμβρίου 2020. Το Σχέδιο και τα παραρτήματα αυτού αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης, ενώ το σύνολο του υποστηρικτικού υλικού συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας από την Παγκόσμια Τράπεζα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Συντονιστικής Επιτροπής. Έως 14.10.2020 υπεβλήθησαν μόνο 19 σχόλια εκ των οποίων 70% είναι προτάσεις ιδιωτών. Ως εκ τούτου, ο κ. Μουσουρούλης πρότεινε την αποστολή κοινής επιστολής προς όλους τους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς, προκειμένου οι υπηρεσίες τους να εμπλακούν στη δημόσια διαβούλευση και να συμβάλλουν με σχόλια και προτάσεις. Ο ΓΓ Συντονισμού κ. Κοντογεώργης σημείωσε ότι θα συμβάλει ενισχυτικά σε αυτή την προσπάθεια. Σχέδιο της εν λόγω επιστολής περιλήφθηκε στο φάκελο της 9^{ης} Συνεδρίασης της Συντονιστικής Επιτροπής.

Στη συνέχεια, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής για τα παραδοτέα που υπέβαλε ο Σύμβουλος και ζήτησε την εξουσιοδότησή της Συντονιστικής Επιτροπής ώστε να ενημερώσει την

ΕΕΣΥΠ σχετικά με την παραλαβή και έγκρισή τους (έργο: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες αναφορικά με το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών»).

Περαιτέρω, αναφέρθηκε στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΕΠ) ως θεσμικών εργαλείων ρυθμιστικού σχεδιασμού του ΣΔΑΜ, η εκπόνηση των οποίων θα συνδράμει στην έγκαιρη υλοποίηση των επενδυτικών-αναπτυξιακών σχεδίων. Με στόχο την ανάθεση των ΕΠΣ εντός του 2020, προωθείται ρύθμιση για τον ορισμό των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης, μετά την υιοθέτηση της οποίας θα συζητηθούν τα επόμενα βήματα. Σε ερώτηση του Περιφερειάρχη κ. Κασαπίδη, ο κ. Μουσουρούλης διευκρίνισε ότι τα ΕΠΣ δεν αφορούν μόνο στα εδάφη της ΔΕΗ. Με πρωτοβουλία του Περιφερειάρχη θα οργανωθεί σύσκεψη για τη διευκρίνιση των επιμέρους ζητημάτων με το ΕΜΠ.

Ακολούθως, τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής ενημερώθηκαν αναφορικά με την πρόσκληση προς τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης 2020-2023. Συγκεκριμένα, υποβλήθηκαν 260 προτάσεις προϋπολογισμού 1,483 δις €, ενώ, μέχρι λήξης της προθεσμίας (30.10.2020), αναμένεται σημαντική αύξηση, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμα υποβληθεί προτάσεις από τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου. Σε απάντηση του κ. Μουσουρούλη ο οποίος συσχέτισε την αναντιστοιχία μεταξύ του ύψους του προϋπολογισμού των προτάσεων και της απορρόφησης που παρουσιάζουν τα ΠΕΠ, ο Περιφερειάρχης κ. Κασαπίδης διευκρίνισε ότι από αναλήψεως των καθηκόντων του έως σήμερα, η απορρόφηση του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας ανήλθε σε 30%, από 2%, και πως για την υλοποίηση των έργων απαιτείται ενίσχυση των δικαιούχων. Ο ΓΓ κ. Σκάκκος εξέφρασε τη θέση ότι οι πόροι του μεταβατικού προγράμματος θα προέλθουν από πόρους της περιόδου 2021-2027 που θα αντιστοιχούν στο ΕΠ ΔΑΜ και δεν αποτελούν επιπλέον πόρους, δηλαδή διευκρίνισε ότι θα αξιοποιηθούν οι πόροι της επόμενης προγραμματικής μέσω υπερδέσμευσης.

Ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε σχετικά με τη συνάντηση που έλαβε χώρα με τη συμμετοχή της ΓΓ ΔΕ και ΕΣΠΑ και της Τεχνικής Γραμματείας, ώστε να προωθηθούν άμεσα, λόγω της καλπάζουσας ανεργίας, παρεμβάσεις του ΟΑΕΔ, καθώς και προσκλήσεις από τις οικείες ΕΥΔ στο πλαίσιο του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος 2014-2020 για άλλα έργα καθώς και για μελέτες ωρίμανσης έργων της περιόδου 2021-2027. Κατόπιν της αξιολόγησης των προτάσεων, θα υπάρξει ιεράρχηση από την Συντονιστική Επιτροπή. Επίσης, αφού διευκρίνισε ότι δεν υφίσταται «γεφυροποίηση» στο ΕΠ ΔΑΜ, λόγω επιλεξιμότητας των σχετικών έργων για το ΤΔΜ, ανέφερε ότι τα έργα που θα ενταχθούν στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 και δεν θα «κλείσουν» έως το 2023, θα πρέπει να ενταχθούν στα οικεία ΕΠ του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Αναφορικά με τις Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Απασχόλησης και Κοινωνικής Συνοχής, ο κ. Μουσουρούλης αφού ευχαρίστησε τον σύμβουλο κ. Μπιμπίκο και τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, αναφέρθηκε στην εξειδίκευση 5 προτάσεων δράσεων προϋπολογισμού 436 εκατ. € στις οποίες αποδίδεται υψηλή πολιτική προτεραιότητα, όπως επιβεβαιώθηκε κατά τη σύσκεψη του Προέδρου της Κυβερνητικής Επιτροπής με Βουλευτές των περιοχών μετάβασης. Οι προτάσεις αφορούν: α) «Ανάπτυξη Τοπικών Δικτύων και Συνδυασμένες Δράσεις Συμβουλευτικής, Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Προώθησης στην Απασχόληση Ανέργων», β) «Ολοκληρωμένη Στήριξη της Απασχόλησης», γ) «Ολοκληρωμένη Στήριξη της Κοινωνικής Προστασίας και Συνοχής», δ) «Στήριξη της νέας Επιχειρηματικότητας, των Επιχειρήσεων και των Εργαζομένων σε αυτές», ε) «Αναβάθμιση των Εκπαιδευτικών Υποδομών και των Εργαστηρίων του ΟΑΕΔ και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με νέες Ειδικότητες».

Ο κ. Μουσουρούλης έθεσε υπόψη της Συντονιστικής Επιτροπής την εξέταση της σκοπιμότητας των παραπάνω δράσεων και τα μέλη τ συμφώνησαν στην πρόκριση τους, ώστε να εξειδικευτούν περαιτέρω στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος ΔΑΜ 2020-2023.

Η ΕΓ κα Δανδόλου αναφέρθηκε στον απαιτούμενο συνδυασμό πόρων και μηχανισμών ώστε οι δράσεις Απασχόλησης και Κοινωνικής Συνοχής να καλύπτονται χρηματοδοτικά με επιλεξιμότητα στα ΕΠ ή στο React EU.

Ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε αναλυτικά σχετικά με τα επτά μέτρα του προγράμματος του Πράσινου Ταμείου αναφορικά με τη «Χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος

στις Π.Ε. Κοζάνης, Φλώρινας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Π.Ε Αρκαδίας και διάθεση πίστωσης ποσού 31.412.033,10 € για την υλοποίηση του από τα έσοδα πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπών 2018», και ζήτησε από τις Περιφέρειες να προχωρήσουν σε σχετικές ενέργειες προβολής, ειδικότερα για την επικείμενη δράση ενίσχυσης των ΜμΕ -κλάδοι δραστηριότητας που εξαρτώνται άμεσα (εργολάβος ΔΕΗ Α.Ε.) ή έμμεσα (υπεργολάβος) από τη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων, η οποία βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο, πριν την έκδοση της σχετικής Πρόσκλησης προς τους ενδιαφερόμενους.

Σχετικά με το ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 και τις εργασίες κατάρτισης των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καθώς και ότι θα ληφθεί υπόψη η κριτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον μηχανισμό διακυβέρνησης.

Επίσης, ενημέρωσε τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής για την παρουσίαση του ΕΠ ΔΑΜ 2021-2027 στη Γενική Διεύθυνση REGIO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον προβληματισμό που τέθηκε για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων εντός των προβλεπόμενων χρονικών οροσήμων, με την ταυτόχρονη τήρηση του υφιστάμενου νομοθετικού-κανονιστικού πλαισίου.

Αναφορικά με τον Κανονισμό του ΤΔΜ, ο κ. Μουσουρούλης ανέφερε ότι βρίσκεται στον Τρίλογο μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου – Συμβουλίου και πως υπάρχει σαφής αναφορά στην ανάγκη κατάρτισης ευνοϊκότερου χρονοδιαγράμματος εκπλήρωσης των δημοσιονομικών δεσμεύσεων, δυνατότητα άντλησης πρόσθετων πόρων ΕΤΠΑ-ΕΚΤ καθώς και πρόταση διεύρυνσης των προτεινόμενων επιλέξιμων δράσεων.

Αναφορικά με το Ταμείο Ανάκαμψης, η τεχνική γραμματεία ΣΔΑΜ επεξεργάστηκε και υπέβαλε δυο προτάσεις προϋπολογισμού 370 Μ€ για τις α) Αποκαταστάσεις γαιών με αλλαγή χρήσης γης, β) αναβάθμιση και ανάπτυξη συστημάτων τηλεθέρμανσης. Το ζήτημα των τηλεθερμάνσεων θα αντιμετωπιστεί εναλλακτικά από το ΕΣΠΑ 2014-2020 ή από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Όσον αφορά στο Ειδικό καθεστώς κινήτρων, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι είναι σε διαπραγμάτευση οι Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022-2027. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, τα ποσοστά ενίσχυσης από το 2022 είναι αυξημένα από τα υφιστάμενα 25% και 35% για τις περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου αντίστοιχα, σε 40% για τις μεγάλες επιχειρήσεις και στις δυο Περιφέρειες, προσαυξημένα κατά 10% για τις μεσαίες και 20% για τις μικρές επιχειρήσεις.

Στην πολυμερή συνάντηση των κρατών μελών και της Επιτροπής, η χώρα αιτήθηκε αύξηση του μέγιστου ποσοστού εντάσεων ενισχύσεων κατά 20% επί του προτεινόμενου, ειδικά για τις περιοχές μετάβασης, δηλαδή τελική μέγιστη ένταση ενίσχυσης 60-70-80%. Στην ίδια λογική, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Πολωνία, Ρουμανία, σημείωσαν την ανάγκη υψηλότερων εντάσεων ενίσχυσης για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης, γεγονός που ενισχύει την αποτελεσματικότερη υποστήριξη των ελληνικών θέσεων.

Παράλληλα, προετοιμάζεται η υποβολή στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενός Ειδικού Καθεστώτος για όλους τους πυλώνες του ΣΔΑΜ.

Σε απάντηση ερωτημάτων του Περιφερειάρχη κ. Κασσαπίδη και του Δημάρχου κ. Λαμπρόπουλου, ο κ. Μουσουρούλης διευκρίνισε ότι τα ποσοστά του χάρτη που θα είναι κατ' εκτίμηση υψηλά καθώς και του Ειδικού Καθεστώτος για τις συγκεκριμένες περιοχές αποτελούν τα μέγιστα όρια έντασης των ενισχύσεων. Κατά τη δημιουργία των καθεστώτων κινήτρων θα ληφθεί υπόψη η γειτνίαση περιοχών. Επιπλέον σημείωσε ότι θα μπορούσε να σχεδιαστεί και ειδικό πρόγραμμα από εθνικούς πόρους για Καστοριά, Γρεβενά και άλλους όμορους δήμους.

Η ΕΓ κα Δανδόλου χαρακτήρισε εξαιρετική την ύπαρξη ειδικού καθεστώτος και πρότεινε την συμπερίληψη δράσεων ΕΚΤ στη βάση του απαλλακτικού κανονισμού.

Σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε για τη σύσταση Ομάδας Εργασίας η οποία σχεδίασε τα ακόλουθα τρία έργα προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος:

- (1) Σύστημα Παρακολούθησης της Αναπτυξιακής Πορείας των περιοχών δίκαιης μετάβασης – Παρατηρητήριο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης που θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το ΙΟΒΕ με σκοπό την παρακολούθηση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών που συνδέονται άμεσα με τους στόχους αποτελέσματος και προόδου του ΣΔΑΜ,
- (2) Πλατφόρμα Γεωχωρικής Διαχείρισης και Προβολής Δημόσιων και Ιδιωτικών Υποδομών και Εκμεταλλεύσεων των περιοχών Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης για αναπτυξιακούς και επενδυτικούς σκοπούς,
- (3) Πλατφόρμα επαγγελματικής κοινωνικής δικτύωσης και διασύνδεσης εργαζομένων, φορέων κατάρτισης, οργανισμών δημοσίου και επιχειρήσεων.

Στη συζήτηση που ακολούθησε, ο Περιφερειάρχης κ. Κασαπίδης αναφέρθηκε στο ζήτημα των απολύσεων και της σημασίας των προσκλήσεων του Πράσινου Ταμείου, αλλά και στο πρόγραμμα νέων γεωργών, σε συνεργασία με τον ΓΓ κ. Μπαγινέτα.

Ο κ. Μουσουρούλης συμφώνησε για τη σημαντικότητα αυτής της δράσης καθώς και των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, σημειώνοντας παράλληλα ότι η Συντονιστική Επιτροπή εμπλέκεται ενεργά σε διάφορα θέματα, υποκαθιστώντας, ορισμένες φορές, τις υπηρεσίες.

Ο Περιφερειάρχης κ. Νίκας ενημέρωσε για επικείμενη συνάντηση Πρυτάνεων τριών πανεπιστημίων στο χωριό Ελληνικό του Δήμου Γορτυνίας με σκοπό τη δημιουργία τμήματος του Ανοιχτού Πανεπιστημίου. Επίσης, συμφώνησε σχετικά με τις ενισχυμένες ενισχύσεις για την περιοχή συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, προσθέτοντας τη σημαντικότητα της επιτάχυνσης των διαδικασιών για τις επενδύσεις των επιχειρήσεων, καθώς και το βιομηχανικό πάρκο Μεγαλόπολης.

Ο ΓΓ κ. Κοντογεώργης ενημέρωσε ότι η Γενική Γραμματεία Συντονισμού θα συμβάλει σε επίπεδο επικοινωνίας με τα Υπουργεία και θα λειτουργήσει ως σύνδεσμος για το Ταμείο Ανάκαμψης.

Ο κ. Λιαργκόβας εξέφρασε θετική άποψη για τη δημιουργία Παρατηρητηρίου και πρότεινε να εμπλακούν τα τοπικά πανεπιστήμια και το ΚΕΠΕ.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Συντονιστική Επιτροπή αποφάσισε:

- την πρόσκληση, εφεξής, στις συνεδριάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής του ΓΓ κ. Μπαγινέτα, του ΕΓ κ. Ζερβού και της ΕΓ κας Δανδόλου
- την υποβολή σχολίων από τα μέλη για την οριστικοποίηση του σχεδίου επιστολής περιλαμβάνεται στον φάκελο της 9^{ης} Επιτροπής, τη συν-υπογραφή και την αποστολή της στους ΓΓ, ΕΓ και ΥΓ των Υπουργείων,
- την παροχή εξουσιοδότησης ώστε η ΕΕΣΥΠ να προχωρήσει στην παραλαβή του έργου «Συμβουλευτικές υπηρεσίες αναφορικά με το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών»,
- την εξειδίκευση των 5 Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Απασχόλησης και Κοινωνικής Συνοχής,
- την ανάληψη από τις Περιφέρειες ενεργειών προβολής των δράσεων του Πράσινου Ταμείου,
- την έγκριση του ενημερωτικό φυλλάδιο για το ΣΔΑΜ το οποίο περιλήφθηκε στο φάκελο της 9ης Συνεδρίασης με σκοπό τη διακίνησή του μέσω των λογαριασμών καταναλωτών της ΔΕΗ ΑΕ στις περιοχές μετάβασης.